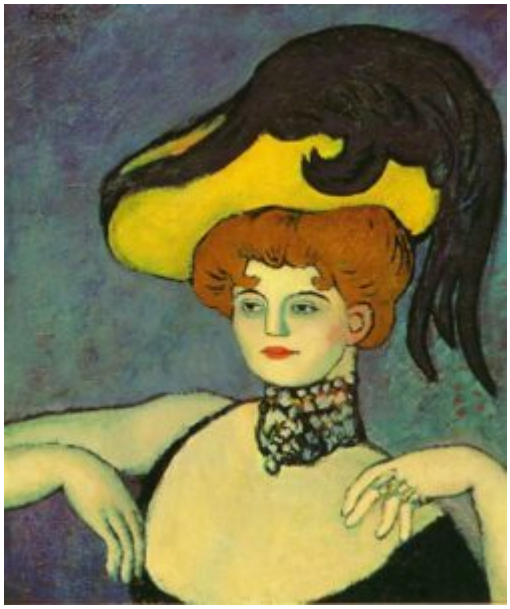
O LICENȚĂ ÎN 4 ARTICOLE. REVOLUȚIA SEXUALĂ, ETAPE ȘI REPERE DE BAZĂ

Autor: Iulia Nedelcu | 29 august 2022

Pentru mine, licența a reprezentat o șansă de a regândi ideile pe care le aveam de-o viață întreagă. Multe dintre părerile mele nu s-au schimbat, însă înțelegerea mea s-a nuanțat și, chiar dacă nu știu încă foarte multe despre tema gigantică pe care o reprezintă Revoluția Sexuală, am măcar o imagine de ansamblu și o cronologie mai clară în minte. Asta aș vrea să vă ofer prin articolul pe care îl citiți, cu speranța că, dacă ajungeți la cărțile pe care le-am consultat în cercetarea mea, veți înțelege mai mult decât mine, poate veți înțelege altfel lucrurile, iar subiectul va fi analizat din noi unghiuri și perspective.

În prezent, suntem obișnuiți să percepem sexualitatea epocilor anterioare ca marcată de inhibiție și reprimare erotică. Să luăm Epoca Victoriană, spre exemplu. Fără prea multă ezitare, atunci când *your average Joe* este întrebat cum se raportau victorienii la sexualitate, se va gândi la ipocrizie și puritanism. Într-adevăr, la acea vreme, viața sexuală era limitată – cel puțin în teorie – la viața de familie și, de cele mai multe ori, acest subiect era evitat în conversația de zi cu zi, deoarece frica de promiscuitate domina relațiile conjugale și gândirea socială.

Se poate ca victorienii să fi fost și puritani, și ipocriți, dar ce vreau eu să spun e că nu avem de unde să știm dacă acest portret, realizat de scriitorii și filozofii mișcării de eliberare sexuală, este fidel realității vremii sau dacă a suferit influențele ideologice ale unui curent care se raportează într-un mod fundamental diferit la tema sexualității. După cum știm, istoria e scrisă de învingători, așa că ar trebui să fim mai sceptici în ce privește *adevărurile* pe care le primim de-a gata. Cu toate acestea, unele date istorice ne oferă o idee despre relația dintre societatea victoriană și viața sexuală a indivizilor.

La acea vreme, avortul și metodele contraceptive erau interzise prin lege, astfel că femeile erau nevoite să recurgă la avorturi ilegale pentru a evita sarcinile nedorite. Aceste tehnici au pus femeile în pericol din cauza precarității sanitare și a barbariei procedurii. Mai mult decât atât, sexualitatea nu era privită ca o activitate normală, chiar benefică pentru calitatea vieții indivizilor, ci ca ceva de care să-ți fie rușine, ceva ce aparținea exclusiv intimității căminului. Ce vă recomand, pentru a înțelege mai bine cum stăteau lucrurile, sunt două lucrări: *Sex Before the Sexual Revolution. Intimate Life in England 1918–1963* de Simon Szreter și articolul lui Patrick Joyce, *Democratic Subjects :The Self and the Social in Nineteenth-Century England.*

Începutul secolului XX și influența lui Freud

Atitudinile față de sexualitate au început să se schimbe la începutul secolului al XX-lea, odată cu ideile lui Sigmund Freud, reunite pentru prima dată în mod structurat în 1900, în *Interpretarea viselor*. Freud consideră că dorința sexuală este unul dintre cei mai mari determinanți ai psihologiei unei persoane. Din acest motiv, nevoile sexuale trebuie satisfăcute, iar abstinența este împotriva naturii și chiar potențial periculoasă pentru individ.

În Europa, ideile psihanalistului au fost considerate prea radicale, cel puțin la început. Publicul a reacționat cu reticență față de această nouă știință și filozofie, care părea să acorde o importanță exagerată sexualității. Americanii au fost cei care l-au întâmpinat pe Freud și ideile sale cu brațele deschise, în urma cursurilor și prelegerilor pe care acesta le-a susținut în fața studenților celor mai mari universități. În jurul lui s-a format o comunitate de freudieni fascinați de psihanalist și ideile sale.

Discipolii lui Freud

Destul de curând, teoriile lui Freud au început să strângă tot mai mulți adepți, care au încercat să-și formuleze propriile teorii, ducând viziunea psihanalistului și mai departe. Un astfel de discipol este Wilhelm Reich, care a susținut, într-o prelegere din 1923 la Societatea Psihanalitică din Viena, că orgasmele sunt un posibil remediu pentru nevroze. El a făcut o legătură între insatisfactia sexuală și un număr considerabil de afecțiuni fizice, printre care: probleme emoționale, afecțiuni cardiace, transpirație excesivă, amețeli și grețuri. Pentru a fi sănătoși, spunea Reich, trebuie să fim eliberați de tensiunile și energia sexuală. Femeile și copiii erau cei mai vulnerabili la acest pericol, deoarece, spre deosebire de bărbați, care puteau avea experiențe sexuale oricând doreau, în concepția generală era de așteptat ca femeile tinere să practice abstinența până la căsătorie.

Pentru a schimba această situație „de criză”, Reich a considerat că este nevoie de o revoluție pentru reformarea societății, o adevărată Revoluție Sexuală (expresie inventată de el). Întreaga sa teorie pornea de la ideea că doar atunci când schimbi obiceiurile

sexuale ale populației, poți avea o societate cu adevărat liberă. Reich a fost un *profet al orgasmului*, și a inventat chiar și o cameră specială pentru a capta energia orgasmică, pe care a numit-o *The Ogone Energy Accumulator*. După ani de zile, Wilhelm Reich a fost declarat oficial un impostor, dar la acea vreme influența sa culturală era deja întipărită în societate și în mentalitatea colectivă.

Un alt personaj principal din povestea Revoluției Sexuale este Alfred Kinsey, profesor la Universitatea Indiana. Pasiunea lui era să colecteze informații și statistici despre orice subiect care îi stârnea interesul. Când studenții au început să-i pună întrebări despre căsătorie și sexualitate, el a vrut să le ofere răspunsuri relevante, bazate pe statistici precise. În căutarea răspunsurilor, Kinsey a observat lipsa informațiilor structurate și credibile despre sexualitatea umană. Asta l-a determinat să înceapă propriile cercetări în acest domeniu, măsurând și clasificând fiecare formă de comportament sexual din America. A acumulat o cantitate uriașă de informații și, în 1947, a publicat un studiu de 804 de pagini, intitulat *Sexual Behavior in the Human Male*, în care descria sexualitatea americanilor.

Rezultatele cercetărilor sale au arătat că societatea americană era mult mai activă sexual decât percepeau majoritatea oamenilor. Soții se înșelau unul pe altul, homosexualitatea era o practică răspândită în societate și aproape toată lumea practica masturbarea. Mai mult, Kinsey a descoperit că sexualitatea feminină nu era atât de diferită de cea masculină. Însă cel mai important lucru a fost că studiul lui Kinsey i-a liniștit pe americani cu privire validitatea dorințelor și vieților lor sexuale. Sexualitatea nu mai era prezentată ca ceva rușinos, ci ca un lucru normal și comun tuturor indivizilor.

Cartea lui Alfred Kinsey normaliza sexualitatea, iar acest pas a inspirat antreprenori precum Hugh Hefner, care au adus sexul în lumea afacerilor. În 1953, Hefner a fondat revista *Playboy*, în care îi încuraja pe americani să se raporteze la sexualitate într-un mod mai relaxat și mai jucăuș. Alte reviste precum *Flirt*, *Wink* sau *Titter* abordau subiecte fierbinți, încurajau femeile și bărbații să-și exploreze sexualitatea și răspundeau cititorilor la întrebările pe care le aveau cu privire la viața lor intimă. Sexul nu mai era ceva secret, ci un subiect de conversație între prieteni, prezent în glume și anecdote.

Chiar dacă, la nivel de mentalitate, sexualitatea se schimbase, în practică lucrurile nu au stat astfel din prima. Să nu uităm că anii ‘50 au fost o perioadă mai mult sau mai puțin conservatoare și că populația era încă timidă când venea vorba de practici sexuale extraconjugale sau preconjugale. Pentru majoritatea femeilor căsătorite, metodele contraceptive erau incomode, relativ inaccesibile și destul de ineficiente. Avortul era încă ilegal și femeile recurgeau la avorturi ilegale extrem de periculoase. Din punct de vedere social, profesional și chiar sexual, libertatea femeii era o problemă încă neabordată în profunzime.

Pilula contraceptivă

Pe parcursul a zece ani, situația s-a schimbat radical. Pentru ca societatea să fie reformată, au fost necesare schimbări pe planul politic și economic, care să consolideze reformele culturale. Una dintre inițiativele care au declanșat cu adevărat revoluția a fost inventarea pilulei contraceptive. Responsabilă pentru această inovație este Margaret Sanger, o activistă feministă care, cu ajutorul unui om de știință pe nume Gregory Goodwin Pincus, a inventat o metodă contraceptivă mai eficientă și mai ușor de utilizat de către femei.

După ce a luptat pentru drepturile și emanciparea femeilor toată viața, la șaptezeci de ani, Sanger a decis să abordeze una dintre cele mai mari probleme pentru femeile timpului ei: controlul asupra propriului corp. Metodele contraceptive de la acea vreme – prezervativele și capacele cervicale – erau ineficiente și inaccesibile femeilor; așa că a căutat o altă metodă, complet diferită de cele care se găseau în farmacii, pentru a facilita controlul nașterilor. Sanger a abordat mulți oameni de știință, dar aceștia i-au refuzat inițiativa, pentru că proiectul li se părea prea idealist și ambițios. Doar Gregory Goodwin Pincus a acceptat propunerea, iar cei doi au început să lucreze la pilulele contraceptive.

Proiectul lor nu a presupus doar inventarea unei metode contraceptive mai eficiente, ci a fost vorba despre o adevărată redefinire a sexualității: mai mult sex, fără constrângerea unei căsătorii, fără responsabilitatea copiilor, fără griji sau limite. În felul ăsta, cei doi au contribuit enorm la revoluția culturală care se desfășura de câțiva ani în societatea americană, oferind femeilor șansa de a se bucura de o viață sexuală eliberată de orice restricție sau responsabilitate. În 1963, farmaciile ofereau consumatoarelor pilula anticoncepțională inventată de Margaret Sanger și Gregory Goodwin Pincus.

Legalizarea avortului

O altă schimbare care a accelerat radical liberalizarea sexualității a avut loc la nivel politic, odată cu legalizarea avortului, în 1973, în unele state americane (*Roe v. Wade*, 410 U.S. 113). În teorie, această reformă legislativă ar fi trebuit să rezolve problema numărului încă mare de avorturi ilegale care aveau loc. Perspectiva părea ideală: femeile aveau opțiunea unei metode contraceptive accesibile și eficiente și, în cazul unei excepții, nu mai trebuiau să-și pună viața în pericol, pentru că avortul nu mai era ilegal.

Realitatea este mai puțin roz și mai degrabă paradoxală. După cum explică Mary Eberstadt într-o prelegere din 2018 susținută la Hillsdale College, cel mai mare paradox al Revoluției Sexuale este că, deși cele două inițiative – inventarea pilulei contraceptive și dezincriminarea avortului – ar fi trebuit să se rezolve reciproc (nu este necesar avortul dacă folosești metode contraceptive și nu rămâi însărcinată), în pofida cererii pentru contraceptive, numărul avorturilor a crescut cu 80% din 1973 până în 1980, și a

continuat să crească până astăzi, când în lume se produc 40-50 de milioane de avorturi pe an.

În linii mari, aceasta este cronologia mișcării culturale care a schimbat fundamental și, cel mai probabil, definitiv, felul în care ne raportăm la sexualitate. Subiectul este fascinant și, cred eu, de-o importanță majoră pentru fiecare dintre noi, deoarece lumea în care trăim este marcată de fenomenul social pe care am încercat să îl prezint în acest articol.

În următoarele articole, voi vorbi despre modul în care Houellebecq ilustrează schimbările aduse de Revoluția Sexuală și efectul pe care acestea l-au avut asupra societății. Pentru o cercetare mai aprofundată a acestei teme, recomand lectura cărților pe care le voi menționa mai jos, care m-au ajutat enorm în propriul meu studiu.

BIBLIOGRAFIE

Baskerville, Stephen, *The New Politics of Sex. The sexual revolution, civil liberties, and the growth of governmental power*, Angelico Press, 2017.

Blodgett, Harriet, *« Capacious Hold-All »:An Anthology of Englishwomen's Diary Writings*, Charlottesville, University Press of Virginia, 1991.

Eig, Jonathan, *The Birth of the Pill. How four crusaders reinvented sex and launched a revolution*, W.W. Norton&Company New York/London, 2014.

Escoffier, Jeffrey, *Sexual Revolution*, Running Press, 2003.

Garton, Stephen, *Histories of Sexuality*, Equinox, 2006.

Heath, Graham, *The Illusory Freedom. The intellectual origins and social consequences of the sexual 'revolution'*, William Heinemann Medical Booka Ltd, 1978.

Halwany, Raja, *Philosophy of Love, Sex and Marriage*, Routledge Taylor&Francis Group, 2010.

Joyce, Patrick, *Democratic Subjects :The Self and the Social in Nineteenth-Century England*, Cambridge, Cambridge University Press, 1994.

Kuby, Gabriele, James Patrick Kirchner, and Robert Spaemann, *The Global Sexual Revolution: Destruction of Freedom in the Name of Freedom,* Life Site Angelico Press, 2015.

Reich, Wilhelm, *La révolution sexuelle. A propos d'une contradiction de Freud dans sa*

théorie de la culture, traduction de Alexander Neumann, Open Edition Journals, 2020.

Szreter, Simon, and Kate Fisher, *Sex Before the Sexual Revolution. Intimate Life in England 1918-1963,* Cambridge University Press, 2012.

Imagine: Pablo Picasso – „Courtesan with necklace of gems” (1901); Sursa: Wikiart